

4. Електронна платформа “Кредити Українському бізнесу” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: kub.pb.ua
5. Конєва Т.А. Механізм впливу малого бізнесу на економічне зростання: автореф. дис... канд. екон. наук: 08.00.01 / Т.А. Конєва; Донец. нац. ун-т. – Донецьк, 2008. – 20 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis64r_81/cgiirbis_64.exe
6. Огляд ринку онлайн-кредитування 2013 р. J'son & Partners Consulting [Електронний ресурс]. – Режим доступу: json.tv
7. Рамський А.Ю. Роль фінансових посередників у процесі мобілізації заощаджень домогосподарств та їх інвестування // Ефективна економіка. – 2014. – № 59
8. Реверчук С.К. Малий бізнес: методологія, теорія і практика / С.К. Реверчук. – Київ: ІЗМН, 1996. – 192 с.
9. Річний звіт за 2014 р. Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: bank.gov.ua
10. Самуэльсон П. Экономикс. / П. Самуэльсон // Хрестоматия по экономической теории / [сост. Е. Борисов]. – М. : Юристъ, 1997. – С. 232–298.
11. Соціальне опитування щодо довіри окремим соціальним інститутам Центру соціологічних досліджень ім. Разумкова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: ucersp.org
12. Федосов В.М. Фінанси: підручник / В.М.Федосов, П.І. Юхименко. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 576 с.

Андреев А. В., Жукова В. Е. P2B краудлендинг как механизм кредитования малого бизнеса. – Стаття.

Аннотация. Стаття посвящена исследованию перспектив внедрения краудлендинга как инновационного способа превращения сбережений в инвестиционные ресурсы для малого бизнеса. Авторами рассмотрены преимущества и недостатки функционирования сектора малого предпринимательства. Раскрыта сущность краудфандинга, краудлендингу, P2B кредитования, проанализирован зарубежный и отечественный опыт реализации этих механизмов кредитования экономики.

Ключевые слова: малый бизнес, сбережения, инвестиции, финансовые ресурсы, краудфандинг, краудлендинг.

Alexander V. Andreev, Victoria E. Zhukova. P2B Crowdlending as Mechanism of Lending of Small Business.

– Article.

Summary. The article investigates the prospects for introducing P2B crowdlending as an innovative method for converting savings into investment resources for small businesses. The authors examined the advantages and disadvantages of functioning of sector of small business. The essence of crowdfunding, crowdlending, P2B lending are disclosed; foreign and domestic experience in the implementation of economy crediting mechanisms is analyzed.

Keywords: P2B lending, savings, investment, small business.

УДК 338.46:613/614(477)

В.А. Бабенко,

старший викладач кафедри національної економіки,
Національний університет «Одеська юридична академія»,
м. Одеса, Україна

ЗДОРОВ'Я НАЦІЇ: КЛЮЧОВА ПРОБЛЕМА ТА ПРІОРИТЕТИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ. ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ

Анотація: В статті досліджується здоров'я нації як економічна категорія. Надано аналіз показників здоров'я населення України. На підставі чинників впливу на здоров'я громадян, визначених і Robbins, автор відмічає найважливішу роль способу життя і показує його недооцінку в суспільній свідомості. Автор підкреслює, що для вирішення зазначеної проблеми необхідні системні заходи державної політики.

Ключові слова: здоров'я, показники здоров'я населення, спосіб життя, державна політика.

В умовах формування в Україні правової і соціальної держави особливої актуальності набуває державне регулювання суспільних відносин у сфері охорони здоров'я.

Здоров'я є багатогранною медико-соціальною та економічною категорією. З суто економічних позицій значення здоров'я для суспільства полягає у забезпеченні кількості показника робочої сили та продуктивності суспільної праці (можливості максимального використання фізичних та розумових здібностей протягом максимально тривалого періоду), що характеризує стан та ресурсні можливості людського капіталу, а також обсяг і, певною мірою, структуру суспільних потреб, що визначають рушійну силу суспільного виробництва. Саме тому охорона здоров'я визначається одним з пріоритетних напрямів державної політики та одним з основних чинників національної безпеки країни (п.6 ст.92 Конституції України, ст.7 Закону України «Про основи національної безпеки України» від 19 червня 2003р.) і вимагає постійної уваги з боку держави.

Вивчення проблем державної політики в галузі охорони здоров'я займалися такі науковці, як Вороненко Ю.В., Жаліло Л.І., Журавель В.І., Лехан В.М., Москаленко В.Ф., Нижник Н.Р., Радши Я.Ф., Рудень В.В., Солоненко І.М., Щепін О.П., Ярош Н. та ін. На підставі цих досліджень державну політику України в галузі охорони здоров'я можна визначити як комплекс прийнятих загальнодержавних рішень чи взятих зобов'язань щодо збереження та зміцнення фізичного і психічного здоров'я та соціального благополуччя населення держави як найважливішої складової її національного багатства шляхом реалізації сукупності політичних, організаційних, економічних, наукових та медичних заходів з метою збереження генофонду української нації, її гуманітарного потенціалу. На сьогодні досліджено багато аспектів державної політики в галузі охорони здоров'я, але, враховуючи кризовий стан здоров'я населення України, проблема збереження, відтворення та забезпечення демографічних показників населення держави залишається дуже актуальною.

Нагадаємо, що за визначенням ВООЗ, «здоров'я – це стан повного фізичного, психічного та соціального благополуччя, коли функції всіх органів і систем урівноважені з навколишнім середовищем, відсутні якісь захворювання, хворобливі стани та фізичні дефекти» [1, с. 25].

Здоров'я громадян залежить, від дії різноманітних чинників, які мають різну інтенсивність впливу.

Robbins (1980 р.) довела, що в структурі чинників впливу на стан здоров'я найбільшу питому вагу (51-52%) посідає спосіб життя – рівень, стиль, якість, уклад, традиції життя; на другому місці – дія навколишнього середовища (20-21%) – забруднення води, повітря, якість їжі, кліматичні зміни; на третьому – біологічні чинники(19-20%) – спадковість, конституція, стать, вік; на останньому місці – четвертому місці (вдумаємося в це!) – діяльність медичних закладів (8-9%) – обсяг і якість медичної допомоги [1, с. 26].

Отже, цілком доречно починати впливати на стан здоров'я населення з першопричини – способу життя, а не з діяльності медичних закладів (як намагаємося зробити ми), тим більше, що загально відомо, що профілактика є набагато дешевшою, ніж лікування.

Проаналізуємо стан здоров'я населення України. Системний аналіз інформаційних матеріалів Міністерства охорони здоров'я та наукових праць керівників галузі свідчить, що рівень здоров'я населення України сьогодні кваліфікується як незадовільний, оскільки спостерігається зростання рівня загальної смертності в межах 4%, тоді як в країнах Європи, навпаки, на 4%, відбулося його зниження, а середня тривалість очікуваного життя на 5-10 років менша, ніж в економічно розвинених європейських державах. Рівень загальної захворюваності зріс на 10,6%, поширеності хвороб – на 38,9%, природний приріст має невід'ємний характер і коливається від -5,8 до -7,8 на 1000, загальна численність населення скоротилася на 7,7%, що вірогідно, загрожує національній безпеці держави [2].

Так, показники загальної смертності населення вдвічі перевищують показники країн ЄС, а показники смертності населення в працездатному віці – 2-4 рази. Стан здоров'я населення характеризує феномен чоловічої «над смертності», коли смертність чоловіків середньої вікової категорії (25-44 роки) майже в 4 рази перевищує смертність жінок аналогічного віку; низька очікувана тривалість

життя, в результаті чого різниця із середньоєвропейськими показниками становить понад 6 років, а з показниками країн ЄС – понад 10 років; найвищий в Європі рівень природного спаду населення [3].

Екс-голова Комітету Верховної Ради з питань охорони здоров'я Т. Бахтеєва, підтверджуючи надкритичний стан ситуації, що склалася в медичній сфері, наводить дані, згідно з якими в Україні щогодини вмирає 86 осіб, за дві години вмирає одна дитина у віці до 1 року, а впродовж години народжується 52, що наші співгромадяни живуть в середньому на 12-14 років менше, ніж у розвинених європейських країнах. Однією з основних причин затяжної системної кризи в галузі, на думку Т. Бахтеєвої, є – відсутність у суспільстві ідеології здоров'я й свідомого ставлення громадян до необхідності його збереження і зміцнення. Скоріше можна говорити про інфляцію здоров'я в нашій державі [4].

Ми вважаємо, що згідно даних Robbins, наведених вище, саме проблема «інфляції здоров'я» є ключовою. Негативні параметри стану здоров'я зумовлені способом життя українців.

Сьогодні рівень споживання алкоголю в Україні є одним з найвищих у світі і становить близько 20 літрів абсолютного спирту на душу населення (включаючи і дітей) на рік. Україна щороку втрачає понад 40 тисяч своїх громадян, загибель яких обумовлена алкоголем. Це близько 8 тисяч отруєнь, це 8 тисяч – кардіопатій, а також інші захворювання та нещасні випадки. Крім цього, в Україні зараз фіксується 25-30 % випадків дитячої патології новонароджених, дуже часто внаслідок вживання алкоголю одним з батьків.

Якщо до алкогольних втрат додати ще близько 120 тисяч українців, що гинуть щороку внаслідок тютюнопаління, та 10 тисяч – від вживання нелегальних наркотиків (тільки за офіційними даними), виходить, що скорочення населення як мінімум наполовину обумовлено алкоголем, тютюном та іншими наркотиками.

Серйозною проблемою для українців є гіподинамія, яка стає причиною виникнення багатьох хвороб. Лише 13% населення має необхідний фізіологічно обумовлений рівень рухової активності, тоді як в країнах ЄС – 40-60, а в Японії – 70-80%.

Показово, що населення не вважає свій спосіб життя причиною власного поганого здоров'я, а отже, не звертає на це належної уваги. Серед чинників, які негативно впливають на стан їх здоров'я, українці виділяють низьку якість продуктів харчування, погану екологію, високу вартість ліків, низьку якість медичних послуг, хабарництво в державних закладах охорони здоров'я.

Фактично у свідомості громадян причина і наслідки помінялись місцями, і замість того, щоб не хворіти, люди ображені, що їх погано лікують.

Майже 85% опитаних міжнародним фармацевтичним холдингом STADA CIS, бар'єром на шляху до здорового способу життя вважають відсутність часу (вдумаємось в це!), 64% переконані, що бути здоровим – це дорого. Більшість респондентів вважають, що регулярні заняття спортом, відсутність шкідливих звичок і правильне харчування – це дуже важко, складно і взагалі велике напруження для організму.

Треба усвідомити той факт, що зусилля лише самої системи охорони здоров'я для вирішення проблем здоров'я населення недостатньо. Слід чітко розмежувати обов'язки з охорони здоров'я населення між суспільством і державою. Необхідно, щоб самі громадяни насамперед були зацікавлені в підтримці, зміцненні й збереженні свого здоров'я. Не можна цілком у всьому покладатися на державу або на лікаря й бути впевненим, що прийом ліків, нехай навіть найефективніших, допоможевилікувати будь-які хвороби. Кожен громадянин може й повинен приділяти увагу своєму здоров'ю, сприяти створенню здорового оточення, бути соціально відповідальним перед суспільством. Коли прийде розуміння й усвідомлення цього, прийде й розуміння доцільності соціально орієнтованої системи охорони здоров'я, системи, що розвивається в напрямі інноваційних перетворень.

З метою вирішення вказаної проблеми, державна політика у сфері охорони здоров'я має спрямовуватися на підвищення рівня здоров'я, поліпшення якості життя і збереження генофонду українського народу.

Реалізація цієї політики потребує здійснення комплексу державних і галузевих заходів, що мають передбачати:

- забезпечення всебічного гармонійного фізичного та психічного розвитку дитини, починаючи з народження, її раціонального харчування, оптимальних умов побуту, виховання і навчання;
- створення умов для формування та стимулювання здорового способу життя, вдосконалення гігієнічного виховання і навчання населення, особливо дітей та молоді;
- посилення боротьби із шкідливими звичками;
- розвиток фізичної культури і спорту;
- забезпечення раціонального збалансованого харчування населення;
- здійснення активної демографічної політики, спрямованої на стимулювання народжуваності і зниження смертності, збереження та зміцнення репродуктивного здоров'я населення, а також соціальної політики підтримки молоді та захисту інвалідів і людей похилого віку;
- забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення, переорієнтацію охорони здоров'я на суттєве посилення заходів з попередження захворювань, запобігання інфекційним захворюванням, зниження ризиків для здоров'я людини, що пов'язані з забрудненням та шкідливим впливом факторів довкілля;
- вирішення проблем гігієни та безпеки праці, профілактики виробничого травматизму та професійних захворювань.

Автор вважає, що критичний стан здоров'я населення України зумовлений, передусім, недосконалим способом життя. Тому поліпшення здоров'я є інтегральним показником успішності функціонування держави, всіх її інституцій, і в основу реформування цієї сфери має бути покладений комплексний системний підхід.

ЛІТЕРАТУРА

1. Економіка охорони здоров'я : підручник / В.Ф.Москаленко, О.П. Гульчій, В.В. Таран та інш.; під ред. В.Ф. Москаленка. – Вінниця: Нова Книга, 2010. – 288 с.
2. Гайдаєв Ю.О. Наукове обґрунтування моделі впровадження в Україні Держаних цільових програм покращання здоров'я народу: автореф. дис. д-ра мед. наук: 14.02.03 / Гайдаєв Ю.О. – К., 2007. – 26 с.
3. Князевич В.М. Розвиток національної системи охорони здоров'я: стан, перспективи та шляхи розбудови / В.М. Князевич // Східноєвроп. журн. громад. здоров'я. – 2008. – №3 (3). – С. 23–37.
4. Бахтеєва Т. Медицина – не та галузь, що може почекати до «кращих» часів / Т. Бахтеєва // Ваше здоров'я. – 2009. – 29 трав. – С. 3–4.

В.А. Бабенко. Состояние здоровья нации: ключевая проблема и направления государственной политики. Экономический аспект. – Стаття.

Анотація: В статті досліджується здоров'я нації як економічна категорія. Дан аналіз показателів здоров'я населення України. На основі факторів впливу на здоров'я людей, визначених Робінсом, автор вказує на важливу роль образу життя і показує його недооцінку в суспільній свідомості. Автор підкреслює, що для вирішення вказаної проблеми необхідні системні заходи державної політики.

Ключові слова: здоров'я, показателі здоров'я населення, образ життя, державна політика.

Victoriya A. Babenko. Health Status of the Nation: the Main Problem and Measures of Government Policy. The Economic Aspect. – Article.

Summary. In the article investigating health of the nation, as an economic category. Provided analysis of health indexes of population in Ukraine. On the basis of factors impact on the health of citizens defined by Robbins, author notes most important role way of life and shows underestimation of it in social consciousness. The author accent, to resolve this problem, it need a systematic measures of government policy.

Key words: health, health indexes, way of life (lifestyle), government policy.